

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA
CROATIAN CHAMBER OF ECONOMY

Zagreb, 4. veljače 2009.

PRIJEDLOG MJERA ZA UBLAŽAVANJE KRIZE U RH

Kriza hipotekarnih kredita u SAD koja je prerasla u financijsku krizu pa u globalnu ekonomsku krizu, zahvatila je očito u zadnjem kvartalu 2008. godine i Hrvatsku i to u kontekstu recesijskih tendencija kretanja u realnom sektoru. Bankarski sektor je za sada relativno stabilan jer nije opterećen kontaminiranim instrumentima, ali je pretežito u inozemnom vlasništvu, a matice tih banaka su opterećene takvim instrumentima pa tu uvijek postoji određena doza rizika. Nositelji makroekonomske politike u Hrvatskoj, kao i u mnogim drugim zemljama, nastoje ublažiti nadolazeću krizu kojoj se nažalost ne nazire kraj.

Hrvatska strukturna kriza svoje korijene vuče nekoliko desetljeća unatrag kao posljedicu nedostatka nacionalne razvojne strategije i robovanju tzv. stabilizacijskim programima. Zbog toga hrvatsko gospodarstvo je u dosadašnjem tijeku razvoja imalo niz slabosti, a ovom krizom to je samo još naglašenije (visok inozemni dug, rastući deficit tekućeg računa platne bilance, proračunski deficit, visoka zaduženost stanovništva i velika eurizacija koji ograničavaju primjenu određenih mjera, visoka ranjivost gospodarstva na kretanja u vanjskom okruženju, visoka uvozna ovisnost - kako u proizvodnji tako i u potrošnji, odgađanje strukturnih reformi koje su sada kočnica provedbi potrebnih mjera i konačno izostanak vizije razvoja odnosno, nedovoljno definirana razvojna strategija i politika pa time i nedefinirani razvojni prioriteti).

Da bi ukazali na konkretne poslovne poteškoće s kojima se susreću u ovim okolnostima te pomogli u donošenju mjera za prevladavanje krizne situacije, hrvatski gospodarstvenici koji djeluju kroz mnogobrojne zajednice i udruženja pojedinih djelatnosti pri HGK, održali su u srijedu 4. veljače 2009. raspravu na tu temu iz koje proizlaze slijedeći zaključci:

- **Iako svi sektori za sada nisu na jednaki način obuhvaćeni krizom jedinstvena je prilika da anticipiranjem događaja sadašnju situaciju iskoristimo za mobilizaciju i postizanje konsenzusa svih političkih stranaka, sindikata, gospodarskih udruga, te ostalih sektora društva.**
- **Prilagođavati mjere aktualnoj situaciji.**
- **Paralelno s tekućim kratkoročnim mjerama definirati nacionalu društvenu, a time i gospodarsku strategiju na podlozi konsenzusa.**

PRIJEDLOG MOGUĆIH MJERA

- 1. Temeljem realne procjene ostvarenja prihoda, linearno smanjiti rashodnu stranu proračuna države za 10% te sredstva prebaciti u HBOR za potporu izvozu, investicijama i očuvanju zaposlenosti**
- 2. Na isti način linearno smanjiti za 10% rashodnu stranu proračuna lokalnih zajednica te sredstva prebaciti u postojeće razvojne agencije na lokalnoj razini za očuvanje proizvodnje i zaposlenosti**
- 3. Prekinuti zaduživanje države na domaćem tržištu; državu financirati zaduživanjem kod centralne banke**
- 4. Destimulirati iznošenje kapitala iz zemlje**
- 5. Vlada i HNB bi trebale iznaći načina da sa domaćim bankama dogovaraju politiku i uvjete kreditiranja gospodarstava kao i reprogramiranje kredita poduzetnika i stanovništva s mogućnošću moratorija na glavnici ako se kriza produbi**
- 6. Maksimalno smanjiti davanja koja opterećuju gospodarstvo sa stavke zaštite okoliša**
- 7. Država (u širem smislu) kao najveći naručitelj ne smije biti generator nelikvidnosti. Donijeti interventni paket zakona koji će ubrzati tijekomove novca/osigurati naplatu potraživanja na rok ne duži od 1 kvartala (90 dana) za sve subjekte u platnom prometu**
- 8. Destimulirati uvoz uvođenjem ciljanih dozvoljenih mjera iz domene tehničkog zakonodavstva (kontrola kvalitete, standardi, inspekcijske kontrole)**
- 9. Uvesti trošarine na proizvode koji nisu socijalno osjetljivi, do sada nisu bili obuhvaćeni sustavom trošarina, a mala im je elastičnost potražnje – sredstva direktno usmjeravati HBOR-u**
- 10. Zaustaviti velike kapitalne projekte. Državne investicije usmjeriti u manje projekte tehničke i tehnološke razine koju može isporučiti domaće gospodarstvo, a koji imaju multiplikativni efekt i dugoročni strateški karakter. Važno je voditi računa o ravnomjernoj regionalnoj distribuciji ovih projekata.**
- 11. Privremeno (za vrijeme trajanja krize) dopustiti obračun veće porezno priznate amortizacije u prvoj godini investiranja**
- 12. Uvesti Zaštitnu kamatu na kapital**
- 13. Pojačati financiranje za marketinške aktivnosti hrvatskih tvrtki na inozemnim tržištima**
- 14. Pojačati kontrolu sustava javne nabave; preferirati domaće u granicama dopuštenog**
- 15. Pripremiti posebne sektorske mjere zbog još uvijek različitih pozicija pojedinih djelatnosti**